

Handläggare
Malin Jigvall
Maria Uppström

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 23 april 2024

Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027 för arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner Underlag för budget 2025 med inriktning 2026 och 2027.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att justera ärendet omedelbart.

Innehållsförteckning

1 Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar	3
2 Nämndens verksamhetsområde	5
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	28
3.1 Drift.....	28
3.2 Investeringar.....	30
4 Lokalförsörjningsplan.....	31
4.1 Sammanfattning	31
4.2 Planeringsförutsättningar	31
4.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling.....	32
4.4 Samverkan.....	32
4.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet.....	32
4.5.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering.....	32
4.5.2 Nuläge 31 januari 2024.....	33
4.5.3 Planering av lokaler för år 2025-2032 (första planeringsperioden).....	35
5 Övriga redovisningar	36

Bilagor

Bilaga 1: AmN 2025-2027

Bilaga 2: 191 LFP2024 Arbetsmarknadsnämnden

1 Utvecklingsbehov och strategiska prioriteringar

- **Stockholmsjobb**

Under planperioden behöver arbetet med att utveckla och följa upp Stockholmsjobben fortsätta. Insatsens kvalitet och effektivitet ska prioriteras. Jämställdheten inom Stockholmsjobben i förhållande till inskrivna inom nämndens berörda verksamheter ska bevaras. Det behöver finnas tydliga övergångar till den reguljära arbetsmarknaden och i större utsträckning kopplas till de bristyrken som finns.

Förvaltningen behöver anpassa arbets sätt med Stockholmsjobben utifrån de förändringar som skett kopplat till finansiering genom intäkter från anställnings- och lönestöd samt bevaka andra möjliga påverkansfaktorer.

- **Inriktning för egen regi**

Under de kommande åren kommer vuxenutbildningen i stadens egen regi att expandera i enlighet med nämndens beslut om inriktning av stadens vuxenutbildning (AMF 2023/194). Den nya inriktningen innebär ett ökat fokus på komvux förmåga att möta snabba omställningsbehov, samverka kring stödbehov från stadens olika verksamheter och för övergångar mellan olika skolformer. Komvux ska även utveckla nya pedagogiska modeller och möta stadens och näringslivets kompetensbehov, där egenregi behöver vara en strategisk aktör.

- **Uppsökande verksamhet och lokal närvaro**

Uppsökande verksamhet behöver fortsatt prioriteras under planperioden. Detta möjliggör för nya grupper att börja studera eller få ta del av arbetsmarknadsinsatser. Lokal närvaro och ökad synlighet kommer att utökas och utvecklas. Att nå fler personer och ge stöd till arbete och studier är såväl brottsförebyggande som trygghetsskapande.

- **Kompetensförsörjning**

Behovet av gymnasieutbildad yrkeskompetens är stort och väntas öka. Komvux har i uppdrag att utgöra en bas för kompetensförsörjningen i enlighet med Skollag (2010:800). Detta ligger till grund för nämndens arbete med elevrekrytering i samarbete med arbetsgivare och branschorganisationer. Arbetet tillsammans med Arbetsförmedlingen och näringslivet för att fler möjliggörs utbildning inom bristyrken utifrån sina förutsättningar behöver fortgå.

Takten i arbetet med kompetensutvecklingen för stadens medarbetare behöver öka. För detta behövs fördjupad kartläggning av behoven, tydliga uppdrag till berörda nämnder, utveckling av verksamma metoder och långsiktighet i uppdraget. Väsentligt är att även anställande nämnder får ett tydligt uppdrag.

- **Unga**

Arbetet med unga ses som högt prioriterat kommande år. Arbeta ska fokusera på förebyggande insatser så som att förhindra skolavhopp och att tillhandahålla stöd som tar avstamp i individens behov. Fler unga utan gymnasieutbildning, där män är överrepresenterade, behöver studera för att stärka sin konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Att komma i kontakt med de unga inom kommunens aktivitets ansvar (KAA) och den äldre målgruppen unga utan arbete och studier (UVAS) är avgörande för att bryta utanförskapet och motverka att långtidsarbetslöshet. Det brottsförebyggande arbetet ska stärkas för att tidigt ge insatser till unga personer som riskerar att annars hamna utanför samhället.

- **Bryta långtidsarbetslöshet**

Det finns ett fortsatt behov av att särskilt prioritera grupper som riskerar ett långvarigt utanförskap från arbetsmarknaden. Tidiga insatser med ett tydligt fokus på arbete och tät kontakt med arbetsgivare behöver prioriteras liksom kompetenshöjande insatser och stöd i övergång till studier inom vuxenutbildningen. Samverkan med framförallt stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden samt Arbetsförmedlingen krävs för att ge ett sammanhållet stöd.

- **Tillgängliga lärmiljöer och stöd**

Behovet av stödjande insatser hos målgrupperna både ökar och ställer andra krav på verksamheten. Nämndens verksamheter behöver löpande genomföra anpassningar som möter behovet hos individerna. Inom vuxenutbildningen prioriteras fortsatt utveckling av tillgängliga lärmiljöer. Inom arbetsmarknadsverksamheten stärks stödet till personer med funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan.

- **Jämställdhet**

Arbetet med jämställdhet behöver fortsatt vara prioriterat. Skillnaden mellan kvinnor och mäns tillgång och delaktighet i arbetsmarknadsinsatser behöver minska. Inom vuxenutbildningen finns en utmaning med könsstereotypa utbildningsval. Genom att arbeta med metoder som främjar mer könsneutrala rekryteringar och utbildningsval bidrar nämndens arbete till en mer jämlik och jämställd stad.

2 Nämndens verksamhetsområde

Trender och omvärld

A Utvecklingen på arbetsmarknaden

Sysselsättningen har sedan senhösten 2023 minskat och arbetslösheten ökat. Sysselsättningstillväxten bedöms vara svag under 2024 för att sedan öka svagt under 2025. Under 2025 bedöms konjunkturen vända uppåt och efterfrågan på arbetskraft åter att öka.

Arbetsförmedlingens undersökning av arbetsgivares anställningsplaner under hösten 2023 pekar på en dämpad efterfrågan av arbetskraft. Enligt undersökningen är framförallt efterfrågan inom bygg- och anläggningsverksamhet samt hotell- och restaurangbranschen låg men också inom transport, handel samt jord- och skogsbruk. Sedan hösten 2023 har även varslen ökat vilket också indikerar en försvagning på arbetsmarknaden framåt.

Samtidigt finns en fortsatt brist på rätt utbildad arbetskraft. Det finns ett glapp mellan de yrken och branscher som efterfrågar kompetens och vilka yrkesutbildningar som lockar studerande. Gymnasiala yrkesutbildningar inom flera områden med goda arbetsmöjligheter har svårt att få sökande till utbildningsplatserna. Den stora bristen på arbetskraft med efterfrågade kompetenser förväntas kvarstå.

Den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning och strukturomvandlingen på arbetsmarknaden som medför såväl högre som ändrade kompetenskrav och innebär att såväl näringslivet som kommuner och regioner kommer ha stora kompetensutmaningar kommande tio år. Att öka sysselsättningen bland kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden är centralt för att möta utmaningen.

B Prognos arbetslöshet

Årsgenomsnittet för arbetslösheten under 2023 uppgick till 6,4 procent beräknat som andel av den registerbaserade arbetskraften inskrivna på Arbetsförmedlingen. Enligt Arbetsförmedlingen väntas arbetslösheten öka till ett årsgenomsnitt på 6,6 procent under 2024. Även under 2025 bedöms antalet inskrivna arbetslösa ligga kvar på en arbetslöshetsnivå på 6,6 procent.

I februari 2024 var 40 procent långtidsarbetslösa (12 mån arbetslöshet) och 24 procent (24 månader arbetslöshet) av de inskrivna på Arbetsförmedlingen långvarigt arbetslösa. Det finns en risk att långtidsarbetslösheten stabiliseras på en hög nivå under en lång tid. De grupper som redan har svårast att få jobb kommer ännu längre bort från arbetsmarknaden när arbetslösheten stiger. Bland de arbetslösa som Arbetsförmedlingen har identifierat ha svag konkurrensförmåga och en förhöjd risk att hamna i långtidsarbetslöshet, räknas personer som saknar gymnasial utbildning, personer födda utanför Europa och personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Även ungdomar är en grupp på arbetsmarknaden som ofta drabbas tidigast vid konjunkturförändringar. Dessa grupper utgör i stor utsträckning även arbetsmarknadsnämndens målgrupper.

C Aktuella utredningar

Aktivitetsplikt - deltagande i heltidsaktiviteter för rätt till försörjningsstöd (S 2022:E)

Utredaren ska analysera och föreslå hur ett tillägg om aktivitetsplikt kan införas i socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Aktivitetsplikt ska riktas till arbetslösa vuxna som står till arbetsmarknadens förfogande och uppbär försörjningsstöd. Aktiviteterna ska inte ersätta befintliga utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser, utan vara ett komplement som medverkar till att individen får en meningsfull heltidssysselsättning. Uppdraget redovisas i april 2024.

Drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet (S 2022:16)

Utredaren ska ta fram förslag på åtgärder för att öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer med försörjningsstöd. Syftet är att identifiera åtgärder som bidrar till att personer snabbare når arbetsmarknaden, som underlättar integrationen för utrikes födda samt bryter segregationen och långvarigt biståndsmottagande. Utredningen ska följa upp jobbstimulansen och undersöka möjligheten att införa en jobbprenie, göra en översyn av kostnadsposter i riksnormen och klargöra ansvarsfördelning mellan stat och kommuner avseende långtidsarbetslösa. Uppdraget redovisas i december 2024.

Utredningen om en behovsprövad arbetskraftsinvandring (JU 2022:11)

Utredaren ska ta fram förslag på åtgärder som skärper villkoren för arbetskraftsinvandringen. Detta inkluderar att föreslå regleringar som innebär krav på en heltäckande sjukförsäkring samt en viss lönenivå för att beviljas arbetstillstånd, men med möjlighet att föreskriva om lägre lönekrav för vissa yrkesgrupper, samt att vissa yrkesgrupper ska kunna exkluderas från möjlighet att beviljas arbetstillstånd. Utredaren ska också föreslå åtgärder som främjar den högkvalificerade arbetskraftsinvandringen. Uppdraget redovisas i sin helhet 31 januari 2024.

Utredning om en målstyrd integrationspolitik (JU 2022:05)

Detta är en förlängning av tidigare utredning *Förbättrad arbetsmarknadsetablering för utrikes födda kvinnor (dir. 2022:42)*. Utredningen ska bland annat föreslå ett nytt mål för integrationspolitiken där samhällets insatser utgår ifrån att den som långvarigt befinner sig i Sverige ska ta ansvar för att bli en del av det svenska samhället. I detta ingår att analysera om regelverket för etableringsersättningen, etableringstillägget och bostadsersättningen innehåller tillräckligt starka incitament för att den nyanlände ska börja arbeta. Uppdraget delredovisas januari 2024 och slutredovisas i maj 2024.

Utredning om Kvalificering till välfärden för nyanlända och icke-medborgare (dir 2023:149)

Utredaren ska se över kvalificeringen till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd och ta ställning till på vilket sätt personer som kommer till Sverige som nyanlända och icke-medborgare som redan bor i Sverige ska kvalificera sig. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2024.

Anpassning av det svenska regelverket för beviljande av asyl och asylförfarandet till miniminivån enligt EU-rätten (dir 2023:137)

Utredaren ska göra en översyn av det svenska regelverket för beviljande av asyl och förfarandet för prövningen av en asylansökan. Förslag till författningsändringar och andra åtgärder som syftar till att så långt det är rättsligt möjligt begränsa asylsökandes rättigheter genom att anpassa regelverket till miniminivån enligt EU-rätten ska lämnas. Syftet är att säkerställa ett ansvarsfullt och restriktivt regelverk. Uppdraget redovisas i januari 2025.

Skärpta krav på hederligt levnadssätt och ökade möjligheter till återkallelse av uppehållstillstånd (dir. 2023:158)

Utredaren ska göra en översyn av utlänningslagen och utlänningsförordningen. Syftet är att skapa en skärpt reglering med större möjligheter dels att avlägsna utlänningar ur landet på grund av brister i deras levnadssätt, dels att kunna återkalla uppehållstillstånd även av andra skäl. Uppdraget ska redovisas januari 2025.

En förbättrad samhällsorientering för nyanlända (dir 2023:169)

Utredaren ska ge förslag på nytt innehåll och ny omfattning för samhällsorientering samt hur det kan avslutas med ett skriftligt prov. Förslag på hur samhällsorientering kan bli en del av komvux och hur samhällsorientering kan bli obligatorisk och kopplas till relevanta ersättningssystem ska lämnas. Uppdraget redovisas i februari 2025.

Växla yrkes som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16)

Ny yrkesskola: För att bredda utbudet av yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå, föreslås en ny utbildningsform: yrkesskola. Företag ska kunna påverka utbildningsutbud och innehåll på liknande sätt som yrkeshögskolan. Utbildningarna föreslås vara 6 mån – 2 år, innehålla Lärande i arbete (LIA) och resultera i yrkesexamen. Urval sker utifrån möjlighet att tillgodogöra sig kursen och allmäntheoretiska kurser ska inte ingå. Myndigheten för yrkeshögskolan föreslås ansvara för yrkesskolan. Vid införande kan det påverka volymerna av elever som studerar yrkespaket inom komvux, i de fall det finns möjlighet att studera liknande utbildning som yrkesskola. Kommunen skulle även kunna bedriva yrkesskola.

Reformerad komvux: Ett nytt statsbidrag för yrkesvux föreslås för att förbättra kommuners planeringsförutsättningar. Grundbidraget föreslås bli treårigt, ges utan ansökan och baseras på antal vuxna i kommunen. För att öka attraktiviteten i lärlingsutbildningar föreslås att de skrivs in i skollagen och ges urvalsregler som ger företräde till den som har bäst förutsättningar. Arbetsgivare som erbjuder lärlingsanställningar ska kunna välja lärlingar och då gäller ingen prioriteringsordning. När det gäller stöd inom komvux föreslås ingen utökning av huvudmannens ansvar. Däremot föreslås krav på kartläggning av stödbehov i samband med upprättande av individuell studieplan och krav på att lärare har tillgång till specialpedagogisk kompetens.

Ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända (Dir. 2024:22)

En särskild utredare ska föreslå ett nytt system för bosättning för vissa nyanlända som ersätter det nuvarande systemet. Utredaren ska bl.a. föreslå ett nytt regelverk för bosättning för vissa nyanlända som ger kommunerna ett större inflytande över mottagandet, analysera och föreslå vilka faktorer som ska beaktas vid fördelningen av nyanlända mellan kommuner för att systemet ska främja integration. Utredningen omfattar också att föreslå en reglering av etableringsboende som innebär att kommunerna är skyldiga att ordna en tidsbegränsad boendelösning i max tre år för nyanlända som anvisats till kommunen och att kommunerna villkorar etableringsboendet med att den nyanlände aktivt bidrar till sin etablering i arbets- och samhällslivet i syfte att korta tiden i boendelösningen Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2025.

Lagradsremiss om Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd.

Regeringen har kommit med en lagrådsremiss om Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd. Det innebär att ukrainare som haft tillfälligt skydd enligt enligt massflyktsdirektivet i minst ett år kan folkbokföras från och med den 1 november 2024. Folkbokföringen ger möjlighet att ingå i Arbetsförmedlingens etableringsprogram samt försörjningsstöd vid behov. Kommunerna får schablonersättning för kostnader enligt ordinarie ersättningsystem i samband med mottagandet, däribland för initialt ekonomiskt bistånd, utbildning och sfi.

Verksamhetsbeskrivning

A. Arbetsmarknadsverksamhet

A.a Uppdrag, målgrupper och målgruppernas behov av stöd

Arbetsmarknadsverksamheten omfattar personer med försörjningsstöd, personer som nås via de uppsökande uppdragen och personer med funktionsnedsättning inom socialpsykiatri och lagen om stöd och service (LSS). En stor andel av de stockholmare som jobbtorgen möter tillhör grupper som har en svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Många har kort utbildningsbakgrund, är födda utanför Europa och en del har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Vid lågkonjunkturer riskerar de långvarig arbetslöshet vilket i sin tur kan leda till långvarigt behov av försörjningsstöd. Även ungdomar är en av de grupper på arbetsmarknaden som ofta drabbas tidigast vid konjunkturförändringar då de inte har en stark förankring på arbetsmarknaden ännu. Tidiga insatser med ett tydligt fokus på arbete och tät kontakt med arbetsgivare, parallella och samordnade insatser och en kontinuerlig och nära handläggarkontakt behöver prioriteras liksom kompetenshöjande insatser och stöd i övergång till studier inom vuxenutbildningen. Samverkan med framförallt stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden samt Arbetsförmedlingen är avgörande för att ge ett bra stöd.

A.a.a Inriktning och omfattning av nämndens arbetsmarknadsinsatser

Stadens arbetsmarknadsinsatser ska komplettera de statliga arbetsmarknadsinsatserna och arbetsmarknadsnämnden prövar kontinuerligt omfattningen och inriktningen av sina insatser utifrån den statliga arbetsmarknadspolitiken för att undvika överlappningar och bristande samordning. Arbetsförmedlingens tjänster och hur de påverkar behovet av insatser följs fortlöpande. Utifrån den uppföljning som görs av hur målgruppen med försörjningsstöd omfattas av insatser från Arbetsförmedlingen ser förvaltningen i dagsläget inget behov av att ändra inriktning eller omfattning av stöd och insatser till de målgrupper som omfattas av nämndens arbetsmarknadsinsatser. Det finns ett fortsatt behov av att nå och erbjuda stöd till de som inte är inskrivna på Arbetsförmedlingen eller som skrivs ut, genom till exempel de uppsökande uppdragen. Ett centralt utvecklingsområde är tätare operativ samverkan med Arbetsförmedlingen kring individer med långvarigt utanförskap från arbetsmarknaden och att utveckla samverkan utifrån beprövade metoder som visat sig effektiva för att målgruppen ska komma i arbete eller inleda studier. Förutsättningarna till samverkan med Arbetsförmedlingen utifrån den nuvarande inriktningen i myndighetens uppdrag och regleringsbrev bedöms ha stärkts.

En ny socialtjänstlag kommer att börja gälla under 2025. Den nya lagstiftningen kommer ha fokus på mer förebyggande och tidiga insatser. Den öppnar också för att socialtjänsten ska kunna erbjuda vissa insatser utan föregående biståndsprövning. Förvaltningen bedömer att den nya socialtjänstlagen kommer att ha påverkan även på de kommunala arbetsmarknadsinsatserna som styrs av socialtjänstlagen. En närmare analys och bedömning kommer att genomföras under 2024.

Nämnden följer de statliga utredningarna om *aktivitetsplikt* samt *drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet*. Särskilt utredningen om aktivitetsplikt som har i uppdrag att föreslå krav på deltagande i heltidsaktiviteter för att ha rätt till försörjningsstöd kan komma att få långtgående påverkan på nämndens arbetsmarknadsinsatser och stadsdelsnämndernas försörjningsstödsenheter. Ett sådant tillägg i socialtjänstlagen skulle ge kommunerna ett obligatoriskt uppdrag att stödja individer från bidrag till jobb vilket innebär ett tydliggörande och en förstärkning av kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken. Hur uppdraget kommer att utformas och vilken statlig finansiering som medföljer kommer att spela stor roll för påverkan på nämndens verksamheter och den nuvarande lokala praktiken.

A.b Påverkan på inflödet till jobbtorgen

A.b.a Försörjningsstöd

Utvecklingen av antalet personer med ekonomiskt bistånd i staden har påverkan på inflödet till Jobbtorg Stockholm. Antalet biståndshushåll har minskat sedan 2021 men från det andra kvartalet 2023 syns en dämpning av minskningstakten. Swecos bedömning inför 2024 är att den tidigare minskningstakten av behovet av ekonomiskt bistånd avstannar och att antalet biståndshushåll förväntas fortsätta ligga kvar på ungefär samma nivå som under 2023.

En långsiktig trend inom ekonomiskt bistånd är att den genomsnittliga biståndstiden ökar. Det finns ett samband mellan lågkonjunktur och ökade biståndstider. 2022 hade 47 procent av biståndstagarna långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

Inflödet till nämndens arbetsmarknadsinsatser påverkas även av hur många av de som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och får kompletterande försörjningsstöd på grund av otillräcklig ersättning från Arbetsförmedlingen som anmäls till Jobbtorg för kompletterande stöd och insatser. Utfallet av samverkan med stadsdelsnämnderna kring stockholmare som idag inte är inskrivna på Jobbtorg, men där det finns skäl att pröva återgång till arbete eller studier, till exempel personer med försörjningsstöd på grund av sjukskrivning eller socialmedicinska skäl påverkar också inflödet.

Förvaltningen ser en utveckling med längre inskrivningstider som en följd av svårigheterna för vissa målgrupper att etablera sig på arbetsmarknaden. Rådande arbetsmarknadsläge med stigande arbetslöshet bedöms komma ha påverkan på längre inskrivningstiden och därmed på totala volymerna.

Sammantaget bedöms att målgruppen som har försörjningsstöd kommer att ligga kvar på samma nivå eller öka något under 2025 samt att inskrivningstiderna kan komma att öka.

A.b.b Unga under 20 år som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret, KAA

Befolkningsprognosen för Stockholm visar att antalet ungdomar i åldern 16-19 år förväntas öka från ca: 38 700 2022 till 42 800 år 2027. Efter en minskning av antalet ungdomar i KAA under pandemiåren har antalet under de senaste två åren åter ökat gradvis. Även antal nådda ungdomar och antal ungdomar som tog del av stöd har ökat. Bedömningen är att denna ökning kommer att fortsätta under hela planperioden. Andelen ungdomar med ett större stödbehov förväntas öka inom målgruppen.

Under 2024 har nämnden i uppdrag att utveckla arbetet för att förebygga skolavhopp och för att nå ungdomar inom KAA tidigare. Detta ska göras i samverkan med utbildningsförvaltningen och genom att vidareutveckla samverkan med skolorna. Nämnden ska även erbjuda parallellt stöd till ungdomar som riskerar ett skolavhopp. Utvecklingsarbetet syftar till att minska inflödet till KAA och att snabbare kunna sätta in insatser i syfte att förebygga och korta ungdomars tid i utanförskap. Nämnden kommer att följa och utvärdera detta arbete, så att det vid positiva effekter kan skalas upp.

Utbudet av insatser riktade till unga inom KAA behöver fortsatt utökas/utvecklas med fokus på unga med psykisk ohälsa och funktionsnedsättningar. Ungdomar som av olika skäl hoppar av skolan och som dessutom har en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning löper också större risk att dras in i kriminalitet och det är därför viktigt att nämnden fortsätter att utveckla och utöka stöd för dessa målgrupper samt anpassar stödet till yngre deltagare.

A.b.c Unga 20-29 år inom det uppsökande uppdraget

Totalt finns i Stockholm cirka 12 400 unga vuxna 19-29 år som står utanför arbete och studier (UVAS) (2021). Unga i åldersgruppen förväntas öka under hela planperioden, vilket också kan innebära ett ökat antal unga i UVAS-gruppen. Målgruppen för det uppsökande arbete som nämnden bedriver är unga som har ett större stödbehov och där Arbetsförmedlingens insatser inte bedöms tillräckliga.

Förvaltningen ser behov av att vidareutveckla sitt arbete för att i ännu högre grad nå de mest prioriterade målgrupperna och de unga som befinner sig i störst risk för ett längre utanförskap. Här utgör samverkan med civilsamhället inom ramen för olika projekt ett viktigt stöd i att både nå unga och att erbjuda kompletterande stöd.

Insatserna bör även fortsatt utvecklas för att ge stöd till unga med kort utbildningsbakgrund och funktionsnedsättningar. I UVAS-gruppen är antalet män större än antalet kvinnor och nämndens verksamheter möter ett ökat antal unga män med psykisk ohälsa. I arbetet med unga med psykisk ohälsa är det viktigt att beakta hela ungdomens livssituation och att bygga samverkan med andra relevanta aktörer.

I syfte att ytterligare öka andelen unga som påbörjar och fullföljer studier ska möjligheten att kombinera arbetsmarknadsinsatser med studier eller studiemotiverande moment och att ta del av parallella insatser utökas. Lösningar för grupper eller individer som deltar i insatser som ett första steg mot studier bör erbjudas där så är möjligt. Utvecklingsarbetet för utökad stöd för studier fokuseras på att öka andelen unga som tar emot stöd i syfte att återuppta och fullfölja studier.

Idag finns det en ojämn geografisk tillgänglighet när det gäller insatser för unga, då flera av nämndens insatser är lokaliserade på den södra sidan av staden. Målsättningen är att erbjuda liknande stöd i nordvästra Stockholm och vidareutveckla verksamheterna till platser för samverkan, inspiration och flexibilitet där unga stockholmare, civilsamhället och näringslivet kan mötas. Verksamheterna ska byggas runt individerna utifrån deras behov och samla olika typer av stödinsatser vid sidan av stöd till studier och arbete som ges genom jobbtorgen.

A.b.d Kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden

Utrikes födda kvinnor med kort utbildning har en särskilt utsatt position på arbetsmarknaden och målgruppen är fortsatt ett viktigt fokusområde för nämnden. Kvinnor nås inte av arbetsinriktade insatser i samma utsträckning som män och att det därför är viktigt att särskilt rikta stöd och insatser till målgruppen. Det är ett prioriterat arbete att identifiera och utveckla arbetssätt som motverkar en ojämsställd tillgång till insatser mellan könen.

Nämnden driver projekt delvis externt finansierat för att stärka och på ett strukturerat sätt söka upp målgruppen utrikesfödda, kortutbildade kvinnor som står utanför arbetsmarknaden. Förvaltningen bedömer att det finns fortsatt behov av att anpassa och utveckla insatser utifrån den tillgängliga kunskap som finns om målgruppens behov och vilka faktorer som påverkar etableringen på arbetsmarknaden. Nämnden behöver framgent tillvara ta de erfarenheter och den kompetens som införskaffas i projekt som pågår. Projektet ska också utveckla en samverkansmodell mellan staden och Arbetsförmedlingen med målet att underlätta ett samlat stöd för individen oavsett myndighet eller insats.

För denna målgrupp ser nämnden ett behov av att stärka stödet och vägledningen till de som nås inom uppsök samt arbeta studiemotiverande och mer strukturerat arbeta mot utbildningsinsatser inom komvux.

A.b.e Personer med funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan

Person inom målgruppen för LSS och socialpsykiatri vars funktionsnedsättning påverkar arbetsförmågan får via nämnden stöd ut i arbete och studier. Sedan hösten 2023 fattas biståndsbedömningsbeslut enligt socialtjänstlagen för denna målgrupp. Då ett syfte med kommunfullmäktiges beslut var att tillgängliggöra stöd till arbete och studier för att fler inom målgruppen signalerades inför beslutet att det med all sannolikhet skulle komma att medföra en stor volymökning inom verksamheterna. När det nya uppdraget nu implementerats kan det konstateras en väsentlig ökning av anvisningarna till insatserna. I jämförelse med samma period ett år tidigare så har inflödet nästintill dubblats (66 personer december 2022 till februari 2023 till 119 personer december 2023 till februari 2024).

Enligt kommunfullmäktiges beslut ska arbetsmarknadsnämnden erbjuda insatser för att ge stöd till arbete eller studier som alternativ till daglig verksamhet eller sysselsättningsinsats eller som stöd i övergången från daglig verksamhet eller sysselsättning till öppna arbetsmarknaden. Socialstyrelsens bedömning är att ca 10 procent av de som hänvisas till daglig verksamhet skulle kunna klara ett arbete på den öppna arbetsmarknaden och bli självförsörjande.

Genom att individer blir beviljade en insats inom nämndens verksamhet, istället för att hänvisas till daglig verksamhet eller sysselsättning, bär nämndens budget kostnaden för individernas insatser utan att medel omfördelats inom staden. Nämnden har sedan start finansierat verksamheten inom ramen för budget men ser att i och med ett ökat inflöde så får det en påverkan på resterande verksamheter. Med summan för snittkostnad staden bekostar en plats inom daglig verksamhet (för en person utan personlig assistans, på heltid inom nivå 1 eller 2, snitt 15 000 kr/mån) kan nämnden bedriva insats för 3 personer i månaden.

Insatserna tillhandahållna genom nämndens verksamheter för denna målgrupp leder till en självständighet och självförsörjning vilket är en samhällsekonomisk vinst för staden.

A.b.f Stöd till personer som lämnat en kriminell livsstil

Nämndens riktade insatser som syftar till att ge stöd till personer som vill bryta en kriminell livsstil eller personer med en tidigare kriminell livsstil behöver fortsatt prioriteras. Sedan 2021 finns inom ett särskilt team som ger stöd till arbete och studier till personer som lämnat kriminella nätverk. Teamet tar emot personer från den centrala avhopparverksamheten på Enheten för hemlösa i samverkan med polisens brottsoffer- och personsäkerhetsgrupp, BOPS. Förvaltningen ser betydelsen av att tidigt erbjuda ett arbetslivsinriktat stöd och goda resultat av det påbörjade arbetet. Arbetsmarknadsnämnden efterfrågar ett förtydligat uppdrag gällande stöd till personer som deltar i stadens upphandlade avhopparverksamheter i förhållande till vad som ingår i de upphandlade aktörernas uppdrag. Förvaltningen föreslår att nämndens uppdrag att erbjuda insatser för stöd till arbete eller studier till personer i avhopparverksamheter förtydligas i budget för 2025. Ett sådant uppdrag medför behov av att justera kraven på upphandlade utförare av avhopparverksamheter i kommande ny upphandling för att undvika en överlappning av ansvar. Nämndens uppdrag bör avgränsas till att omfatta stöd till arbete eller studier.

Många i målgruppen är omplacerade på annan ort. Det innebär att förvaltningen framförallt ger stöd på distans men det kan också innebära behov av resor för att ge stöd som inte kan hanteras på distans. Utbudet av insatser för de som erbjuds stöd på annan ort är begränsat då de inte har tillgång till de insatser som är lokala. De allra flesta har inte slutfört gymnasiet eller grundskola och studier är en mycket viktig del av planeringen mot självförsörjning.

Antalet personer i avhopparverksamheter i Stockholm har ökat och därmed antal personer som får stöd från nämndens riktade verksamhet. Antalet nyinskrivna ökade med 100 procent mellan 2022 och 2023, från 32 personer till 66 personer. Antal nyinskrivna hittills under 2024 visar på en fortsatt ökning. Förvaltningen bedömer att utvecklingen kommer att fortsätta de kommande åren och att verksamheten behöver förstärkas. Kostnaden för att erbjuda ett kvalificerat stöd till målgruppen beräknas uppgå till 1,2 mnkr per år för 20 deltagare.

Det finns behov av att utveckla samverkan med socialtjänsten och polisen inför omplaceringar på annan ort. Nämnden kan bidra med analys om förutsättningar till arbetsmarknadsetablering, utifrån arbetsmarknad och studiemöjligheter, på ny ort. Detta bedöms som ett viktigt komplement till bedömningen av skyddsbehov som polisen och socialtjänsten ansvarar för.

Till unga med tidigare kriminell bakgrund eller social utsatthet erbjuder nämnden riktade Stockholmsjobb i form av arbetslagsanställningar och introjobb. Det finns ett ökat behov av stöd till målgruppen och bedömningen är att efterfrågan på insatser som erbjuds inom nämndens verksamheter fortsatt kommer att vara hög.

Stärkt samverkan med polisen särskilt kring personer som nås via uppsökande arbetet som inte har kontakt med stadsdelsförvaltningarna och där det finns en hotbild är ett annat utvecklingsområde.

A.c Stockholmsjobb

Stockholmsjobben syftar till att vara en kompetenshöjande insats som bidrar till en hållbar etablering på arbetsmarknaden för individer som har haft särskilda svårigheter att få arbete. Målet är att deltagaren efter avslutad insats arbetar eller studerar. Nämnden ser behov av att fortsatt prioritera insatsens kvalitet och effektivitet. För att insatsen ska kunna uppnå sitt syfte är det viktigt med kvalitativa arbetsplatser och att aspiranten erhåller kompetenshöjande insatser och ett adekvat stöd under sitt Stockholmsjobb och att det finns tydliga övergångar till den reguljära arbetsmarknaden. Bristyrkesbranschernas behov av kompetensförsörjning behöver i större utsträckning kopplas till Stockholmsjobben.

En stor del av finansieringen av Stockholmsjobb kommer från intäkter från anställnings- och lönestöd, ca 30 procent av de totala kostnaderna. När förändringar sker av de statliga anställnings- och lönestöden får det direkta effekter på nämndens kostnader för Stockholmsjobb. Från januari 2024 har ersättningsnivåerna för nystartsjobb ändrats.

Nämndens kostnader för Stockholmsjobb har påverkats av förändring av Nystartsjobb samt löneökningen för Stockholmsjobbare. Givet samma förutsättningar och volymmål 2025 behöver nämnden tillföras ytterligare resurser för att bibehålla kvalitet och uppnå målsättningen att Stockholmsjobben ska leda till en hållbar etablering på arbetsmarknaden. Utan ytterligare resurser för Stockholmsjobb ser förvaltningen följande alternativ för att hantera kostnadsökningen: att minska antalet Stockholmsjobb, att korta anställningstiderna för Stockholmsjobben eller att dra ner på annan verksamhet.

A.d Utbildning – avgörande för inträdet på arbetsmarknaden

Risken för arbetslöshet är betydligt högre bland dem som inte har avslutat gymnasieutbildningen och enbart har grundskoleutbildning. Nämnden utökar det uppsökande arbetet med fler till studier genom att sprida arbetssättet till fler prioriterade områden i staden. Genom metoden samverkar nämnden med flertalet andra aktörer så som bibliotek, medborgarkontor och genom informationsspridning till medarbetare i stadsdelarna som möter denna målgrupp. Studie- och yrkesvägledare deltar i det rekryterande arbetet, genom lokal närvaro och synliggöra utbildningsmöjligheterna och utbudet i komvux. Studie- och yrkesvägledningen ska vara proaktiv för att nya målgrupper ska få den information och det stöd och den motivation de behöver för att börja studera.

Samverkan med Arbetsförmedlingen för att fler börjar studera inom det reguljära utbildningsväsendet. Samarbetet med att tillsammans motivera gemensamma målgrupper behöver fördjupas och förankras för att effekt och struktur ska uppnås. Som ett led i detta möjliggör nämnden under året prova på studier.

A.e Arbetsdifferentiering

Många arbetsgivare vittnar om svårigheter att rekrytera personer med rätt kompetens, samtidigt finns många individer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Genom metoden arbetsdifferentiering identifierar, tidsätter och krav ställer arbetsgivaren vissa arbeten eller funktioner och arbetsuppgifter med syfte att bredda rekryteringsunderlaget. Arbetsdifferentieringsanalysen synliggör nya roller hos arbetsgivare som bättre möter upp där aspiranterna befinner sig.

Nämnden har för personer som tillhör socialpsykiatrins målgrupp eller omfattas av LSS-lagstiftningen med goda resultat arbetat med arbetsdifferentiering.

Utöver att fortsätta utveckla samverkan med andra nämnder och bolag samt sprida metoden för arbetsdifferentiering ser förvaltningen potential även utanför stadens egna arbetsplatser. Genom att samarbeta med näringslivet i syfte att identifiera arbetsplatser som passar nämndens målgrupper antalet möjliga arbetstillfällen öka. Ett utvecklingsområde är att kombinera detta med arbetet med klimatomställning och i ett tidigt skede bidra med rätt person på rätt plats.

Fler bolag och nämnder i staden behöver ta ett större ansvar för att arbetsdifferentieringsanalyser genomförs inom deras verksamheter och att det i större utsträckning genererar arbetstillfällen. Förvaltningen kan erbjuda information och möjligheten för verksamheter att genomföra en analys.

A.f Verksamhetsutveckling genom digitalisering

Under 2023 implementerades det egenutvecklade verksamhetssystemet VERA för förvaltningens arbetsmarknadsinsatser. Det innefattade en integration med stadens system samt generella funktioner som insatser, registreringar, dokumentation, gallrings- och arkiveringsfunktioner. Systemet behöva vidareutvecklas under planperioden för att fortsätta effektivisera nämndens arbete och bättre kunna tillvarata Stockholmarnas fokus.

Kommande planperiod utvecklas deltagarportalen för aspiranter som syftar till att stärka delaktigheten och egenmakten hos inskrivna. En effekt av att aspiranterna genom digitala kanaler kan kommunicera kring sin planering istället för fysiska besök är att nämndens processer ska effektiviseras och till viss del automatiseras. Det är dock av stort vikt att den utveckling som görs sker med aspiranternas förutsättningar i fokus. Utvecklingen av systemstöden ska öka rättssäkerheten och bidra till effektiva registreringar och dokumentation.

Ett utvecklingsområde är arbetsgivarregistret i VERA som syftar till att effektivisera förvaltningens gemensamma arbetsgivararbete samt bidra till kompetensspridning och att information kan delas i större utsträckning. En del i arbetsgivararbetet är att utveckla Jobbtorgsportalen i VERA för att underlätta samverkan med näringslivet och korta ner processen att matcha aspiranternas intressen mot arbetsgivarnas kompetensförsörjningsbehov. Genom att utveckla ingången i VERA för arbetsgivare, skapas möjlighet för effektivare samverkan där arbetsgivare kan följa upp överenskommelser och åtaganden digitalt.

För att uppnå full effekt av nyttjande av digitala verktyg finns ett behov av digital kompetensutveckling för både objektets produkter, men även övriga system som används inom nämnden. Särskild vikt behöver läggas vid att möta både aspiranternas och medarbetarnas behov av digital kompetens. Förvaltning av Objektets IT-komponenter kräver resurser för att full effekt ska uppnås, vilket behöver finnas i planen för den långsiktiga digitala utvecklingen.

B. Vuxenutbildning

B.a Målgrupper med större behov

Komvux är i grunden utformat för elever som vill läsa en eller ett par kurser för att slutföra sin gymnasieexamen, komma in på en högskoleutbildning eller för att byta yrke via en yrkesutbildning. Dessa utgör fortfarande en stor del av eleverna i vuxenutbildningen. Över tid har dock elevgruppen inom komvux förändrats och det finns stora skillnader i utbildningsbehov och förutsättningar.

Andelen utlandsfödda har ökat, framför allt inom yrkesvux där 58 procent av eleverna är födda i ett annat land, jämfört med 46 procent tio år tidigare. Vissa har svårt att förstå svenska, vilket påverkar undervisningsmetoder. Det finns indikationer på att en allt större andel av eleverna har svårt att tillgodogöra sig utbildningen inom komvux och har ökade behov av stöd. En kartläggning av elevernas stödbehov från 2023 visar att lärarna uppskattar att 24 procent av eleverna har behov av någon form extra anpassningar och stöd i sin utbildning. Undersökningen ger, trots låg svarsfrekvens, en första bild av omfattningen av det behov som lärare och rektorer under åratals signalerats. Därutöver finns elever med stora behov, exempelvis behov av enskild undervisning.

Behovet av komvux är stort, inte minst för de ungdomar som saknar en gymnasieexamen. Många saknar bara ett fåtal ämnen, medan andra behöver börja på sfi-nivå i komvux. Många vuxna som invandrat behöver läsa hela sin gymnasieutbildning i Sverige. I många fall förväntas komvux erbjuda samma typ av utbildning som gymnasieskolan. Men komvux förväntas göra det till en betydligt lägre kostnad än gymnasieskolan. I gymnasieskolan finns också socioekonomisk resursfördelning. Många elever i komvux har en svag socioekonomisk bakgrund, men det finns inga tillägg baserade på socioekonomi.

Elever inom komvux inte rätt till särskilt stöd, exempelvis särskild undervisning, något de kan ha haft under sin tidigare skolgång. Det stöd komvux kan erbjuda en elev begränsar sig till de extra anpassningar som en lärare genomför inom ramen för sitt arbete. Läraren som möter elever, ibland under ett kort tidsspänn, behöver tidigt skapa sig en bild av gruppen, kartlägga elevers färdigheter och utmaningar, och snabbt hitta vägar att anpassa sin undervisning för att tillgodose allas behov.

Att fortsätta arbetet med att utveckla tillgängliga lärmiljöer på skolorna är viktigt. En tillgänglig lärmiljö innebär att lärmiljöerna ur fysiska, pedagogiska och sociala perspektiv är tillgängliga och anpassade till alla elevers olika behov och förutsättningar. Det ställs höga krav och goda resurser för att rektor ska ha förutsättningar att organisera för en skola som möter den heterogena grupp av elever som studerar inom vuxenutbildningen.

Att varje skola ska ha en specialpedagog finns som krav i avtalen och från central förvaltning finns enheter som erbjuder olika typer av stöd och kompetenshöjande insatser för skolorna. Vidare finns särskilda satsningar för vissa grupper, exempelvis för att unga med tidigare skolmisslyckanden, ska påbörja och fullfölja studier i komvux. Ett exempel är satsningen Elevteamet som fungerat väl. Andra exempel är aspiranter som studerat i mindre grupper. De elever som övergår i komvux och får stöd eller studera i mindre grupper, får goda studieresultat. Det är dock kostnadsdrivande och möjligheterna att erbjuda detta begränsat.

Fokus under planperioden är att nå fler i behov av utbildning genom uppsökande arbete. Ju fler långtidsarbetslösa, unga med skolmisslyckanden och personer med kort utbildningsbakgrund som börjar studera vid komvux, desto bättre är det för Stockholm på lång sikt. Att fler personer kommer närmare arbetsmarknaden genom studier är ett både brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

B.b Utbildningar för kortutbildade

Stockholm har en låg andel med högst grundskoleutbildning (7 procent), men i vissa områden, som exempelvis Järva utgör de en betydande del av befolkningen. (19 procent). Utlandsfödda är överrepresenterade och vissa av dem saknar helt utbildning.

Kombinationsutbildningar (sfi+yrkesutbildning) är centrala för att möta behovet hos utlandsfödda med kort utbildningsbakgrund. Inriktningen vård och omsorg är fortfarande störst i Stockholm, men väntas minska under planperioden. Det beror på att undersköterska blivit en skyddad yrkestitel med utbildningskrav som inte gör det möjligt att erbjuda den på sfi-nivå. Förvaltningens arbete med att utveckla andra alternativ för kombinationsutbildningar som kan starta på sfi-nivå behöver fortsätta.

De som inte har förutsättningar att klara en kombinationsutbildning, erbjuds sfi-utbildningar som kombineras med kunskaper i bl.a. digital kompetens och grundläggande matematik. Vissa av kurserna är skapade utifrån kursplaner i grundskolan åk 1-3. Det är det svårt att motivera till studier. Många vill studera en yrkesutbildning, men det finns inga yrkesutbildningar på grundläggande nivå. Få stannar kvar i komvux tillräckligt många år för att lyckas uppnå en yrkesutbildning. Studieväg 2 kommer att kunna kombineras med orienteringskurser och praktik från 2025.

Arbetet med att nå fler med behov av sfi och grundläggande vuxenutbildning, bland annat genom uppsökande verksamhet och vägledning lokalt, kommer att fortsätta. Vidare planeras kortare yrkesutbildningar för elever som avslutat D-kursen vid studieväg 1. Det kan handla om exempelvis parkskötsel eller köksbiträde. Ambitionen är utbildningsstart under planperioden. Utveckling av nya utbildningar är kostnadsdrivande, men nödvändigt för att kunna erbjuda utbildningsalternativ för fler av dem som idag slutar studera utan någon yrkeskompetens.

Om staden vill att nämnden ska fortsätta utveckla utbildningar för kortutbildade, bör kostnaden för detta finnas med i schablonöversikten.

B.c Regional kompetensförsörjning

En utmaning för Stockholm är det stora behovet av personer med en gymnasial yrkesutbildning. Ett fokusområde i stadens näringslivspolicy är att öka tillgången till arbetskraft med efterfrågad kompetens. Behovet av arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning beräknas av SCB öka starkt fram till 2035. Orsaken till den starka efterfrågan är både en ökad befolkning och att arbetsgivarna i allt högre grad antas vilja anställa personer med yrkesutbildning. Dessutom väntas tillgången på arbetskraft minska inom flera yrkesinriktningar, framför allt gäller det teknik och vårdområdet. I Stockholm är situationen extra bekymmersam då knappt 13 procent av eleverna inom gymnasieskolan studerade till ett yrkesprogram, medan motsvarande siffra för riket är 29 procent (siffror från 2022).

Komvux har därmed en särställning i arbetet med kompetensförsörjning.

Den främsta utmaningen är fortsatt att få fler elever att söka, studera och fullfölja bristyrkesutbildningar. En nära samverkan med arbetsgivare, för att kursutbud ska matcha efterfrågan på arbetsmarknaden och för att gemensamt arbeta för elevrekrytering är fortsatt prioriterat. De metoder som används idag, så som uppsökande verksamhet och utbildningsmässor i samarbete med arbetsgivare, kommer att utökas. Lokal närvaro, för att möta presumtiva elever på fler platser i staden kommer att öka.

Från 2025 införs lagändringar som innebär att arbetsmarknadens behov ska vägas in när utbildningsplatser planeras. Det väntas inte få någon stor påverkan på komvux, då de flesta yrkesutbildningar i Stockholm är bristyrkesutbildningar. Det finns heller inte någon begränsning i tillgången till platser, vilket med några få undantag innebär att alla med behörighet får en plats. Det som kan hända är att ett fåtal platser inom frisör eller stylist tas bort, då det inte råder någon kompetensbrist där.

B.d Kompetensutveckling av medarbetare i staden

Med en lägre migration är det sannolikt att volymerna inom sfi minskar. Behovet av kompetensutveckling, inte minst i språket, för stadens medarbetare kan dock väntas fortsätta vara stort. Behovet understryks av nationella förändringar. Sedan 1 juli 2023 är undersköterska en skyddad yrkestitel med högre krav på svenska.

Till följd av förändringarna behövs ett intensifierat arbete med att kartlägga, validera och utbilda äldreomsorgspersonal för att möta det nya kravet. Det pågår kartläggningar i enskilda stadsdelar, men det finns i dagsläget inga stadsövergripande siffror på hur många som behöver utbildning. På arbetsmarknadsförvaltningen finns kompetens att genomföra kompetenskartläggningar och förvaltningen bistår gärna staden i detta, men då behövs ett tydligt uppdrag och medel för detta.

Under 2023 fick ca 300 utbildning i yrkes- och språkkunskaper på sin arbetsplats av arbetsmarknadsnämnden. Dessa volymer väntas fortsätta under planperioden. Ungefär lika många väntas årligen studera vård- och omsorg, sfi, eller SVA. Äldreomsorgslyftet fortsätter 2024-26, vilket innebär fortsatt möjlighet till vikarieersättning.

För att fler ska kunna delta behövs metodutveckling för att erbjuda effektiv undervisning som möter eleverna där de är. Ett sätt är att mer utbildning sker verksamhetsförlagd, exempelvis sfi på ett vård- och omsorgsboende. Detta eftersom den anställda då behöver vara borta kortare tid från sin arbetsplats. Att öka volymerna enbart genom fler vikarier blir svårt, då kontinuiteten och kvaliteten behöver säkras. Arbetsmarknadsnämnden har goda erfarenheter av att erbjuda verksamhetsförlagd utbildning. Vill staden ge möjlighet för fler att utbildas bör detta tydliggöras gentemot ansvariga nämnder och resurser tilldelas.

Under planperioden pågår ett projekt ”Kompetensförsörjning inom äldreomsorgen”, som både innebär undersköterskeutbildning till anställda och framtagande av en modulutbildning. Anledningen är att många med arbetslivserfarenhet inte har behov av att läsa en hel kurs, utan bara vissa delar. Projektet kommer även utveckla chefsstöd och hur arbetsplatserna ska kunna fungera språkutvecklande för sina anställda. Faller projektet väl ut behövs en beredskap under senare delen av planperioden att implementera projektet.

Under planperioden planeras också utveckling av ett praktikverktyg för APL i stadens verksamheter.

Arbetsmarknadsnämnden erbjuder också utbildningar i yrkessvenska för förskolepersonal i Skärholmen. Arbetsmarknadsnämnden har möjlighet att utöka det till fler stadsdelar. Hittills finansieras detta av stadsdelar själva och de flesta har valt den språkutbildning som Skolverket erbjuder kostnadsfritt genom Hermods fram till 2025. Stockholm behöver ett långsiktigt alternativ och arbetsmarknadsnämnden har möjlighet att erbjuda en långsiktig, verksamhetsanpassad språkutbildning till förskolepersonal.

För att säkerställa en tillräcklig kompetensnivå hos stadens anställda behövs en tydlig strategi inom staden som tydliggör vad staden vill uppnå när det gäller medarbetares språkkompetens och på vilket sätt respektive nämnd bidrar för att höja den.

B.e Ökad andel utbildningar i egen regi

Under de kommande åren kommer vuxenutbildningen i stadens egen regi att expandera i enlighet med kommunfullmäktiges beslut och ärendet om inriktning av stadens vuxenutbildning (AMF 2023/194). Det ställer samtidigt stora krav på organisatorisk förmåga och ekonomiska förutsättningar att klara att växa med kvalitet. Att eleverna väljer egenregins utbud är en förutsättning för att kunna växa enligt plan. Egenregin har en särskild roll i att fånga upp elever som står långt ifrån studier och arbetsmarknad, vilket innebär krav på organisatorisk kapacitet för att utveckla undervisning och stöd i syfte att få fler att lyckas med sina studier i ett samhälle med snabbt skiftande krav. Expansionen av egenregin innebär ökad riskexponering. Fluktuerande elevvolym innebär större ekonomisk risk och kan ge stort genomslag snabbt.

Att anskaffa de lokaler som expansionen skapar behov av, medför vissa kostnader initialt. För att vara ett alternativ som eleverna väljer är det nödvändigt att finnas på platser dit det är lätt att ta sig och där eleverna vill vistas. Campus Åsö är en sådan lokal egen regi har behov av hela lokalen, som idag till delar används av utbildningsförvaltningen. Detta inte minst med tanke på SISAB:s planer på renovering, som förutsätter att delar av verksamheten behöver omlokaliseras under renoveringsperioden.

B.f Digitalisering inom vuxenutbildning

Utvecklingen med hjälp av digitalisering och AI går snabbt inom utbildningsväsendet. Stadens vuxenutbildning behöver följa med i denna utveckling.

Ett viktigt utvecklingsområde under planperioden är att modernisera ansökningsprocessen till komvux. Att ansöka till komvuxstudier är idag omständligt och det går inte att ansöka till alla delar av komvux genom nuvarande ansökningssystem. Många sökande behöver personlig hjälp för att genomföra sin ansökan till utbildning. Andra väljer fel kurser utifrån individens mål med studierna, eller för svåra utifrån förkunskaper och en tredje grupp väljer att inte söka alls. Mot bakgrund av det stora antalet elever, mellan 40000–50000 per år, skapar detta onödig administration och onödiga avbrott. Det nuvarande systemet erbjuder inte heller stöd för vägledning och studier, vilket försvårar för stockholmarna att navigera bland utbildningsalternativ kopplade till deras mål för studierna.

Ett nytt antagningssystem som möter stockholmarnas behov av individualiserad vägledning inför antagning till studier behöver därför upphandlas. Ansökningsprocessen automatiseras, för att minska den administrativa belastningen. Genom AI-drivna algoritmer skapas en skraddarsydd studieplan för varje individ som baseras på nuvarande kvalifikationer och önskade yrken. Systemet integreras med befintliga utbildningssystem för att ge användare tillgång till en bred databas av kurser och utbildningar. Det kan även spåra användarens framsteg, uppdatera studieplanen och rekommendera ytterligare kurser. Kostnaden för upphandlingen uppskattas till 15 mnkr, men det väntas frigöra arbetstid som kan användas för de som behöver det mest.

Efterfrågan på distansundervisning väntas fortsätta vara på en hög nivå. Det finns förväntningar från elever som väljer klassrumsundervisning att inte behöva komma till klassrummet varje gång, utan kunna delta via videolänk. Det blir möjligt i komvux nya avtal, då fjärrundervisning införs. Det innebär samtidigt att skolor behöver förändra undervisningsmetoder och anpassa digitala verktyg. Väsentligt blir att följa med i utvecklingen av hur AI-verktyg kan användas i utbildning samtidigt som svårigheten att bedöma elevernas kunskaper ökar.

Inom vuxenutbildningen finns ett stort behov av att höja den digitala kompetensen hos vissa elevgrupper. En utmaning är framför allt kortutbildade elevers bristande tillgång till adekvata digitala enheter, exempelvis datorer, vilket behöver hanteras under planperioden. Elever behöver fullt ut kunna ta del av en digitaliserad utbildning för att rustas inför ett digitalt arbetsliv och samhälle.

Förvaltningen behöver fortsätta utveckla adaptiva matematikprov, som kan bedöma elevers förkunskaper inför studier. Syftet är att elever ska hamna på rätt nivå i matematik och därmed öka förutsättningarna för att de ska klara en kurs. Utvecklingen av digitala matematikprov rymmer också potential för utbildningsnämnden.

B.g Nya avtal och reformer

Nya komvuxavtal gäller från halvårsskiftet 2024 och jan 2025. Färre leverantörer upphandlas och istället väntas egen regi öka sin andel av vuxenutbildningen. Under planperioden kommer det ske ett stort arbete med att implementera de nya avtalen och att anpassa uppföljningen utifrån dem. Skolorna kommer att behöva ställa om från ren distans till att fler kurser ska ges i klassrum med inslag av fjärr samt distans med inslag av fjärr. Sfi ska ha intag var fjärde vecka för att få sammanhållna grupper och sfi ska kombineras med grundläggande kurser för att öka antalet elever som får grundläggande kunskaper – en nödvändighet för att kunna läsa vidare på gymnasial nivå.

En stor reform som kommer påverka verksamheten under perioden är införandet av ämnesbetyg, som ersätter kursbetyg på gymnasial nivå från 1 juli 2025. Reformen berör både system och verksamhet samt kräver kompetensutvecklingsinsatser innan reformen träder i kraft. En utmaning med ämnesbetygsreformen är att hantera elever som har studerat i kurssystemet och som vill studera vidare inom komvux efter införandet av ämnesbetyg. För att underlätta för dessa elever finns förslag om övergångsregler som ska gälla fram till den 30 juni 2030. Parallella system kan behövas under en längre tid, för att elever med kursbetyg ska kunna påbörja studier i komvux. Ytterligare en reform vars implementering förbereds är övergången till digitala nationella prov, som för vuxenutbildningens del sker från och med höstterminen 2025.

För utbildning som startar 2025, ställs krav på att kommuner ska samverka och i högre grad väga in arbetsmarknadens behov när utbildningar inom gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå planeras, dimensioneras och erbjuds. Detta väntas inte påverka Stockholm i någon högre utsträckning, då det redan finns ett stort utbud av bristyrkesutbildningar och i princip ingen begränsning av platser.

C. Jämställdhet

Det är fortsatt av vikt att förvaltningen under kommande planperiod prioriterar arbetet med jämställdhet. Det finns en diskrepans mellan utrikesfödda män och kvinnor, där kvinnorna i större utsträckning står utanför arbetsmarknaden. Förvaltningen behöver framöver jämna ut skillnaden mellan tillgången till arbetsmarknadsinsatser samt ser över metoder och arbetssätt som ökar jämställdheten. Det behöver ske fler könsneutrala matchningar både gentemot insats men också kopplat till branscher.

Nämndens arbetsmarknadsverksamhet når kvinnor i lägre utsträckning än män och procentuellt deltar färre kvinnor än män i arbetsmarknadsinsatser. Projektet Kvinnors etablering som startade under 2023 utvecklar nämndens samverkan med Arbetsförmedlingen och civilsamhället och insatser för att nå och erbjuda stöd till målgruppen och kommer under planperioden hinna avslutas (augusti 2026). Framgångsrika arbetssätt och metoder som tagits fram under projektet behöver om omhändertas och implementeras i ordinarie verksamhet.

D. Inriktning av den statliga arbetsmarknadspolitiken och samverkan med Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen har ett regeringsuppdrag att minska långtidsarbetslösheten som sträcker sig under planperioden. I uppdraget ingår att förstärka stödet till långtidsarbetslösa och särskilt i områden med socioekonomiska utmaningar. Det ska bland annat ske genom ökad fysisk lokal närvaro och tillgänglighet i egen regi. Arbetsförmedlingen ska stärka den strategiska och operativa samverkan med kommuner avseende stöd till långtidsarbetslösa.

Reformeringen Arbetsförmedlingen har inneburit stora förändringar inom myndigheten som i sin tur har haft påverkan på arbetssätt och samverkan med kommunen. Enligt Arbetsförmedlingens *Återrapport Minska långtidsarbetslösheten* har ett alltmer digitalt arbetssätt, förändrad lokal närvaro samt att arbetet kopplat till leverantörer av rustande och matchande insatser tagit mycket tid och resurser i anspråk påverkat arbetet med att stötta och hjälpa arbetssökande. Det har lett till att det aktiva arbetsgivararbetet har påverkats, särskilt för de grupper som inte fått del av insatser via Rusta och Matcha. I Arbetsförmedlingens regleringsbrev för 2024 har myndigheten i uppdrag att med egen personal sammanföra arbetssökande med de arbetsgivare som söker arbetskraft. Verksamheten ska, som ett komplement till matchningstjänster, förstärka stödet till arbetslösa som inte bedöms kunna få ändamålsenligt stöd inom ramen för dessa.

Sammantaget bedömer förvaltningen att denna inriktning för Arbetsförmedlingen öppnar för fördjupad samverkan med staden kring de gemensamma målgrupperna under de kommande åren. Att staden och Arbetsförmedlingen samverkar och samordnar sina resurser kring individer är särskilt viktigt mot bakgrund av den höga långtidsarbetslösheten. Samverkan med Arbetsförmedlingen behöver särskilt stärkas när det gäller operativ individsamverkan. Samverkan med Arbetsförmedlingen behöver även fortsatt möjliggöra stadens kommunikation med de externa leverantörer, som är de som utför merparten av myndighetens insatser. Det är centralt för ambitionen att öka antalet övergångar till reguljära studier för den stora grupp som har behov av att komplettera sin utbildning och att för stadens kompletterande stöd för att personer med försörjningsstöd ska komma ut på arbetsmarknaden.

För arbetssökande som bor i Stockholm används anställning- och lönestöd i mindre utsträckning än i de andra storstäderna. Det kan påverka möjligheterna för bland annat personer med funktionsnedsättning att närma sig arbetsmarknaden. Därför finns, hos staden och Arbetsförmedlingen, en gemensam ambition om att förbättra förutsättningarna för att fler ska erbjudas subventionerade anställningar. Ambitionshöjningen kan innebära gemensamma, tillfälliga satsningar som i staden medför behov av mer personella resurser och/eller ökad flexibilitet.

E. Grön omställning

Klimatomställningen medför en betydande förändring av arbetsmarknaden och leder till nya kompetens- och utbildningsbehov. Genom sitt utbildningsutbud av yrkesinriktade utbildningar inom vuxenutbildningen och yrkeshögskoleutbildningar bidrar nämnden till de kompetensbehov som klimatomställningen kräver. En av de utmaningar som arbetsmarknadsnämnden står inför är att utbildningarna inte får tillräckligt med sökande. Det är svårt att attrahera elever till vissa utbildningar trots stor efterfrågan av kompetens hos arbetsgivare.

Det finns behov av att under planperioden fortsatt arbeta för att integrera klimatperspektivet i befintliga utbildningar och föra dialog med branscher om behov av nya inriktningar och utbildningar. Det behövs även samverkan med branscher för att göra yrken kända och attraktiva för att rekrytera och motivera till utbildningar för att minska kompetensbristen kopplat till klimatomställningen.

Klimatomställningen medför förändrade kompetensbehov hos stadens medarbetare. Genom sitt utbildningsutbud kan nämnden även bidra till kompetensutveckling av stadens medarbetare. Ett sådant exempel är kursen ”Hållbara upphandlingar och inköp” vid yrkeshögskolan Frans Schartaus Handelsinstitut.

E.a Cirkuläritet

Genom verksamheten Stocket möjliggörs minskat avfall och minskade kostnader för inköp av nyproducerade möbler, inventarier och andra varor i staden. Förutom återbruk, renovering av möbler och i vissa fall ReMake så utförs även delning dvs utlåning av verktyg och maskiner. Återbruksarbete inom bygg finns i form av ett pilotprojekt i samverkan med andra förvaltningar och bolag i staden. En estimerad ekonomisk besparing för staden utifrån de genomförda delningarna under maj till december 2023 uppgår till 4,4 mnkr samt estimeras en minskningen av Co2 utsläpp med 59 950 kg.

Genom att konsolidera, utöka och utveckla verksamheten inom områden som exempelvis textil och byggåterbruk skulle Stocket ytterligare bidra till ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. En konsolidering och utökning av Stocket skulle innebära kostnader för reguljär arbetskraft samt resurser för arbetsinstruktörer som kan handleda de som deltar i arbetsmarknadsinsatser. En utveckling av verksamheter innebär kostnader i form av lokaler och drift. Samtidigt skulle Stocket hållbart och långsiktigt än tydligare bidra till stadens mål och ambitioner för klimatomställningen.

F. Nämnder och bolag bidrar i utbildning och arbetsmarknadsinsatser

Stockholms stads nämnder och bolag är betydelsefulla för stadens arbetsmarknadsinsatser genom att tillhandahålla platser för Stockholmsjobb, Offentligt skyddade anställningar (OSA), feriejobb samt för praktik (bl.a. APL, LIA) under utbildning. Detta bidrar till stadens kompetensförsörjning samtidigt som det minskar långtidsarbetslösheten i utsatta grupper. Staden har även viktig roll i att göra yrken och yrkesutbildningar attraktiva t.ex. inom vård- och omsorg. Det finns skillnader i vilken utsträckning olika förvaltningar och bolag bidrar med arbetsplatser för feriejobb, Stockholmsjobb och OSA-platser och fler förvaltningar och bolag behöver jobba aktivt för att bidra. För Stockholmarna är det viktigt att staden tillhandahåller arbetstillfällen där deltagarna får utföra meningsfulla arbetsuppgifter.

G. Arbetsmarknadsnämnden som arbetsgivare

Förvaltningen kommer särskilt att fokusera på att höja kompetensen i ”kommunikativt ledarskap” och ”förändringsledning”, där den ökade digitaliseringen är en viktig beståndsdel. Stadens nyligen beslutade riktlinje kring chefsstrukturen innebär organisationsförändringar som berör merparten av de chefer och medarbetare. Synen och kraven på hur arbetet organiseras är i ständig förändring och ställer krav på nämndens omställningsförmåga. Det gäller förändringar i organisering, arbetsinnehåll, arbetsmiljö och kompetensbehov. Grundläggande idéer såsom hur och var arbete bedrivs, möten leds eller hur team sätts ihop behöver anpassas utifrån samhällets utveckling och stockholmarnas krav och behov. Nyckelkompetenser för samtliga medarbetare framöver kommer att vara förändringsförmåga och digital mognad. Rekryteringar bör därför lägga större vikt än tidigare vid kompetenser som inlärningsförmåga och förändringsbenägenhet och inte enbart formell kompetens och erfarenhet.

Förmågan att kunna ställa om utifrån samhällets förändringar bygger på en organisation där kunskap och arbetssätt inte är beroende av person eller plats. Antalet medarbetare som är 60 år eller äldre i förvaltningen har ökat flera år i rad för att 2023 utgöra nära en femtedel av nämndens tillsvidareanställda. För att undvika att kompetens går förlorad vid pensionsavgångar behövs former för kollegialt lärande såsom dokumentation eller systematisk överföring av verksamhetskritisk kunskap genom en kvalitetssäkrad introduktion. Medarbetare som kan benämnas generalister behöver öka i de uppdrag som tillåter det för att stärka flexibiliteten, undvika driftstopp eller ohälsosam arbetsbelastning vid personalbortfall.

H. Unga i fokus

Under 2023 har arbetslösheten bland unga i Stockholms stad stigit från 6,8 procent december 2022 till 7,0 procent december 2023 och prognostiseras att öka till 7,9 procent 2024 för att sedan åter minska något under 2025. Arbetslöshetsstatistiken fångar inte hela gruppen unga utanför arbete och studier (UVAS). Den senaste statistiken för UVAS i Stockholm visar att cirka 13 300 unga 16-29 år (inkluderar även KAA-målgruppen) 2021 befann sig utanför arbete och studier (motsvarande 8 procent) och av dessa saknade mer än hälften känd aktivitet. Cirka 2 500 ungdomar hade saknat känd aktivitet tre år i rad.

Unga med kort utbildningsbakgrund, funktionsnedsättning eller är födda utomlands är överrepresenterade i UVAS-gruppen och löper större risk att fastna i ett långvarigt utanförskap. Både andel arbetslösa unga och andel UVAS är betydligt högre i socioekonomiskt utsatta områden.

Förvaltningen bedömer att det är viktigt att fortsatt prioritera arbetet med att nå och erbjuda stöd till unga under planperioden. Arbetet bör i första hand inrikta sig på att fortsatt effektivisera arbetet inom kommunens aktivitetsansvar (KAA) och inom uppsök 19-29, samt öka antalet ungdomar som fullföljer gymnasiestudier eller annan utbildning, endera inom ramen för ungdomsgymnasiet eller inom vuxenutbildningen. Här behöver utvecklingsarbetet fortsätta kring insatser och samverka kopplat till både grund- och gymnasieskolan, KAA och vuxenutbildningen. Insatserna behöver ta hänsyn både till pedagogiska behov och till faktorer kopplat till psykisk ohälsa och funktionsnedsättning. Det uppsökande arbetet bör inriktas på att nå unga i de prioriterade grupperna tidigare och att förebygga längre perioder av utanförskap.

I. Insatser till nyanlända och ukrainare som omfattas av massflyktsdirektivet

Under planperioden väntas flyktmottagandet fortsätta minska. Inför 2024 har Länsstyrelsen beslutat att Stockholms stad ska ta emot 216 nyanlända på anvisning enligt bosättningslagen (300 år 2023) och 411 uppskattas bosätta sig i staden på egen hand (248 år 2023). Därutöver vistas 5 600 ukrainska flyktingar i Stockholm (2023). Ungefär 75 procent förväntas vilja stanna kvar i Sverige. Ett lagförslag om att de ska få folkbokföra sig ska skickas på remiss och föreslås införas från 1 november 2024. Lagförändringen kan ha konsekvenser för förvaltningens arbetsmarknadsinriktade stöd. Förvaltningen utreder vilken påverkan på nämndens verksamheter en kommande lagstiftning kan ha.

Migrationen minskar generellt och sedan 2022 har förvaltningen också arbetat med ukrainska flyktingar. Vissa behov kvarstår, som exempelvis det stöd som erbjuds på SHIS-boenden. Det kan finnas behov av att övergripande inom staden se över hur verksamheten för nyanlända ska se ut och var den ska finnas tillgänglig och i detta även beakta eventuellt utökat ansvar för kommunerna med anledning av pågående utredningar och lagförslag.

J. Feriejobb

För att säkerställa god tillgång på arbetstillfällen och stärkt kvalitet inom feriejobben krävs att fler nämnder och bolag erbjuder arbetstillfällen. Nämnder med lägre anställningsmål behöver bidra med arbetstillfällen till nämnder som anställer fler ungdomar. Behovet av externt upphandlade feriejobbsplatser kvarstår.

J.a Fortsatt utveckling av E-tjänster och systemet CRM Feriejobb

Fortsatt digitalisering som leder till ökad servicegrad och tidsbesparing i handlägningsprocessen är nödvändig för att upprätthålla höga volymmålet och en god kvalitet. Handlägningsprocessen i CRM feriejobb behöver effektiviseras genom automatisering av matchning.

Det skulle ge ungdomar snabbare svar på ansökan, fler ungdomar skulle få sina förstahandsval och feriejobbhandläggarna skulle ges mer utrymme att hitta anpassade placeringar för ungdomar med särskilda behov. Det skulle även bidra till större möjligheter att få fram fler kvalitativa arbetstillfällen och att stötta arbetsplatserna som tar emot ungdomar. Med anledning av detta ser förvaltningen behov av extra medel i budget för 2025. Mer information om behoven kommer att framkomma i den förstudie förvaltningen ska genomföra under 2024.

K. Digitalisering

Innovation och verksamhetsutveckling genom digitalisering bedöms bidra till såväl nya möjligheter som förändrade förväntningar för arbetsmarknadsnämndens verksamheter och målgrupper. Möjligheten med och tillgången till digitala verktyg och arbetssätt bedöms öka under planperioden. I utveckling är det centralt att alltid ha verksamheten och målgrupperna i fokus, för att digitalisering ska bli ett medel för utveckling och inte ett mål i sig.

Digitaliseringen kan bidra till effektivisering genom att ersätta en tidigare mindre effektiv analog tjänst (ex. automatisering), men i många fall handlar det om nya kompletterande tjänster som möter en ny efterfrågan. De digitala verktyg som idag finns tillgängliga utgör en trygghet och bra bas för nödvändiga delar, men är inte alltid anpassade till de behov som finns inom nämndens verksamhet eller för dess målgrupper. Under 2024 görs en analys av vilka digitala processer som kan och bör digitaliseras. För att bättre möta efterfrågan och nå en ny nivå där digitalisering blir en naturlig del av verksamheten, har en färdplan för digitalisering tagits fram, som implementeras under planperioden.

Utvecklingen inom artificiell intelligens (AI) går snabbt och påverkar nämndens verksamheter och målgrupper. Verksamheterna behöver öka kunskapen om AI och kompetensutveckling för medarbetare är nödvändigt. Under 2024 kommer en AI-plan tas fram och implementeras under planperioden.

K.a Informationssäkerhet

Ökad digital förmåga och ökade ambitioner kring digitalisering ställer i sin tur ökade krav på trygghet och informationssäkerhet. Målgrupper och medarbetare ska känna sig trygga med de system nämnden erbjuder och använder. Centralt i staden och på förvaltningen pågår det ett ökat arbete kring informationssäkerhet. Arbetet kring informationshantering och informationssäkerhet måste stärkas ytterligare under planperioden. Tydliga rutiner och riktlinjer ska tas fram och roller förtydligas. Styrning och stöd från central nivå i staden utgör en viktig del för att skapa tydliga ramar till genomförande inom stadens förvaltningar.

Aktuell forskning och omvärldsanalys ska tas i beaktande vid it-utveckling. Förvaltningen behöver stärka sitt arbete kring omvärldsbevakning rörande innovation, digitalisering och AI. Samverkan med andra nämnder och bolag inom ovanstående områden ska stärkas under planperioden.

Förvaltningen ser positivt på utvecklingen med centrala funktioner som kan ge vägledning och stöd inom olika delar av informationssäkerhet, it och digitalisering.

L. Romsk inkludering

Arbetsmarknadsförvaltningen genomförde under 2023 en utvärdering av nämndens arbete med romsk inkludering. Utvärderingen visar att de romska brobyggarna som är anställda inom förvaltningen ger ett omfattande stöd till den romska minoriteten även i frågor som sträcker sig bortom arbete och studier. Målgruppen romer har behov av mer omfattande stöd från medarbetare med romsk kultur- och språkkompetens än vad som innefattas i arbetsmarknadsnämndens uppdrag mot arbete och studier. Arbetsmarknadsförvaltningen vill därför lyfta att det saknas operativa funktioner i staden som svarar mot målgruppens behov framförallt inom stadsdelsförvaltningarna.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

A Stads- och förvaltningsövergripande uppdrag

A.a Förvaltarenheten

Förvaltarenheten fortsätter successivt att utökas under 2024. Stadens budgeterade medel innebär att enheten vid årsskiftet 2024/2025 har 15 professionella ställföreträdare anställda. Överförmyndarförvaltningen har uttryckt att man önskar att verksamheten skall expanderas ytterligare. Om så ska ske behöver enhetens budget utökas.

B. Jobbtorg Stockholm

B.a Stockholmsjobb

Ska volymmålen för Stockholmsjobb bibehållas 2025 utan att minska anställningarnas längd p.g.a. förändringar i anställnings- och lönestöden från Arbetsförmedlingen samt ökade lönenivåer prognostiserar förvaltningen ökade kostnad för Stockholmsjobb med 13,3 mnkr för 2025, samt samma följande år under planperioden.

B.b Stöd till personer som lämnat en kriminell livsstil

Förvaltningen prognostiserar en ökning av personer från avhopparverksamheter om 30 procent per år kommande planperiod. Kostnaden för insatsen bedöms vara 1,2 mnkr per 20 deltagare. Med en ökning på 30 procent kommande åren bedömer förvaltningen att insatsen under 2025 ska bemannas med ytterligare tre tjänster, varav en studie- och yrkesvägledare motsvarande 2,5 mnkr, samt 2,5 mnkr per år för 2026-2027.

B.c Stöd till personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen ser att möjligheten till biståndsbedömning enligt Socialtjänstlagen initialt inneburit en dubblering av inflöde men kommer framgent generera en ökning av inflöde till insatsen med 30 procent per år. Detta skapar ett ökat resursbehov inom verksamheterna.

Kostnaden för att erbjuda insatsen under ett år är 1,2 mnkr per 20 deltagare. Med en ökning på 30 procent, per år, kommande planperiod bedömer förvaltningen att insatsen under 2025 ska bemannas med ytterligare tre tjänster 2,5 mnkr, samt 2,5 mnkr per år för 2026-2027.

B.d Stocket

Allt fler nämnder och bolag tar hjälp av Stocket Återbruk i sitt klimatomställningsarbete, efterfrågan på ReMake ökar och många nyttjar möjligheten att återbrukar möbler och inventarier.

Ska nämnden utvidga och möta efterfrågat behov inom verksamheten Stocket gällande möbler och inventarier bedöms behovet vara två tjänster av arbetsinstruktörer för att utöka med ytterligare 30 platser för arbetsmarknadsinsatser, under 2025 som motsvarar 1,5 mnkr, samt 1,5 mnkr per år för 2026-2027.

Vidare ser förvaltningen ett utökad behov av lokaler och driftkostnader (bland annat inköp av maskiner och verktyg) återbruk av möbler och inventarier som motsvarar 1 mnkr per år under planperioden.

För att kunna fortsätta med utveckling av byggåterbruk bedömer förvaltningen att fler resurser behövs samt på sikt även utökning av lagerlokaler. Resursbehovet kopplat till denna utveckling ligger, enligt förvaltningens bedömning, på 1,5 mnkr motsvarande 2 tjänster som möjliggör för 30 platser av arbetsmarknadsinsatser, under 2025, samt 1,5 mnkr per år för 2026-2027.

B.e Verksamhetsutveckling genom digitalisering

Utveckling av verksamhetssystemet VERA syftar till att effektivisera den digitala samverkan, öka näringslivets involvering i nämndens uppdrag och öka stockholmarnas digitala egenmakt, Stockholmarnas fokus. Syftet är att skapa ett mer integrerat och användarvänligt system som möjliggör för processer som stödjer nämndens målgrupper och samarbetspartners.

För att möjliggöra den här utvecklingen av systemet bedöms behovet vara 1,5 mnkr 2025 samt ytterligare 1 mnkr 2026.

C. Vuxenutbildning Stockholm

C.a Volymer

Volymererna inom vuxenutbildningen påverkas främst av befolkningsutveckling, invandring och konjunkturläget. Studerandevolymererna minskade fortsatt inom sfi under 2023 medan antalet studerande inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning var relativt konstant. Efterfrågan på sfi och grundläggande vuxenutbildning, vars största ämne är svenska som andraspråk, förväntas vara något minskande de närmsta åren. Totalt motsvarar förväntade volymminskningar inom sfi och grundläggande en kostnadsminskning om 11,9 mnkr mellan 2024 och 2025.

Prognos heltidsstuderande 2025- 2027	2025	2026	2027
Sfi	6 700	6 500	6 300
Särskild sfi	600	600	600
Grundläggande vuxenutbildning	2 300	2 200	2 100
Gymnasial vuxenutbildning	7 300	7 300	7 300
Särvux	220	220	220

En ny upphandling av sfi samt grundläggande och gymnasial vuxenutbildning har pågått och nya avtal förväntas att träda i kraft under andra halvåret 2024 och början av 2025. Detta kommer att påverka vuxenutbildningens kostnader, dels beroende på inflation men också till följd av förändrade behov hos vuxenutbildningens målgrupper. Eventuella konsekvenser av upphandlingen kommer att hanteras inom den årliga schablonöversynen som sker i samband med budgetprocessen inför 2025.

C.b Antagningssystem

Ett nytt antagningssystem behöver upphandlas och implementeras under planperioden, se kapitel 2 stycke C.f "Digitalisering inom vuxenutbildning" för ytterligare motivering. Kostnaden beräknas uppgå till sammanlagt 15,0 mnkr under 2025 och 2026. Till följd av storleken på kostnaden samt att kostnadsökningen avser en begränsad i tid, görs bedömningen att äskandet ska ligga utanför ordinarie schablonöversyn.

3.2 Investeringar

Investeringsbehovet för planperioden förväntas att uppgå till 4,0 mnkr per år.

Expansionen av egen regi under planperioden kommer att innebära att nya lokaler kommer behöva inventarier. Förhoppningen är inventarierna till stor del kan erhållas begagnade från andra verksamheter, men det kan inte uteslutas att nämnden kommer att återkomma med investeringsäskanden utöver budget.

4 Lokalförsörjningsplan

4.1 Sammanfattning

Lokalförsörjningsplanen är ett styrdokument för respektive nämnds kort- och långsiktiga arbete med lokalplanering där nämndens totala behov av lokaler och planerade förändringar sammanställs. Nämndernas lokalförsörjningsplaner aggregeras till stadens övergripande lokalresursplan som årligen föreläggs kommunstyrelsen.

Arbetsmarknadsnämndens kärnverksamhet är indelad i två avdelningar: Vuxenutbildning Stockholm och Jobbtorg Stockholm. Dessa två avdelningar använder majoriteten av förvaltningens lokalbestånd som omfattar 41 hyresavtal (26 adresser), cirka 52 241 kvm och en hyra om ca 111,6 mnkr.

Under planperioden bedöms den totala hyreskostnaden att öka i takt med inflationen, då de flesta hyresavtal är indexreglerade. I flera av lokalerna har lokalanpassningar gjorts, vilka lagts som tillägg på hyran.

Kommunfullmäktige har gett nämnden i uppdrag att utöka egen regis andel inom Vuxenutbildningen inklusive sfi samt att öka den lokala närvaron. Uppdragen kommer med stor sannolikhet att öka nämndens behov av lokaler framöver.

För att skapa ett effektivt lokalutnyttjande i staden och möjliggöra lokal närvaro på fler platser samverkar förvaltningen med bland annat utbildningsförvaltningen och internt mellan olika verksamhetsområden. Förvaltningen har en regelbunden dialog med utbildningsförvaltningen för att diskutera nämndens lokalbehov. Dessa dialoger kommer att fortsätta under kommande år.

Förvaltningen har ett pågående projekt som startade under 2023 för att se var och på vilket sätt förvaltningen ska möta stockholmarna och nämndens målgrupper. Projektet kommer att vara klart under 2024. Resultatet av detta projekt kommer att vara styrande när förvaltningen planerar sin lokalförsörjning under de kommande åren.

4.2 Planeringsförutsättningar

Volymerna inom arbetsmarknadsnämnden påverkas av faktorer som konjunktur, arbetslöshet, befolkningsutveckling och migrationsströmmar. Vidare påverkas volymerna av politiska inriktningar och beslut. En utmaning i lokalförsörjningen är att snabba volymförändringar inom framför allt komvux, men också inom arbetsmarknadsverksamheten, kan påverka lokalbehovet.

Som ett led i effektiviseringsarbetet arbetar förvaltningen för en bättre lokalsamordning internt och med andra nämnder – se vidare nedan under rubriken ”Samverkan”. Översynen av lokalbeståndet och lokalbehovet pågår löpande, för att kunna möta nämndens målgrupper på ett ändamålsenligt sätt och för att skapa kostnadseffektivitet. Nämnden ska i första hand bedriva sina verksamheter i lokaler där staden eller stadens fastighetsbolag är fastighetsägare.

4.3 Bedömd hyreskostnadsutveckling

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att den totala hyreskostnaden kommer att öka med inflationstakten, då denna har en direkt påverkan på de indexbaserade hyrorna.

4.4 Samverkan

Arbetsmarknadsförvaltningen har samverkat i flera år kring lokaler med utbildningsförvaltningen. Exempelvis är utbildningsförvaltningen andrahandshyresgäster på Campus Åsö. Under 2023 lämnade nämnden sina undervisningslokaler på Vårbergsskolan då utbildningsförvaltningen var i behov av dessa. Istället flyttade nämnden sin verksamhet till Österholmsskolan, där utbildningsförvaltningen hade ett pågående hyreskontrakt, men inte var i behov av dessa lokaler. Det finns också en samverkan kring köp av utbildningsplatser, där arbetsmarknadsnämnden köper platser inom främst yrkesutbildningar.

Förvaltningen har även diskussioner med bland annat Kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningar i syfte att få till ett effektivare lokalutnyttjande.

4.5 Lokalplanering - ej pedagogisk verksamhet

4.5.1 Summerande analys av nuläge samt framtida planering

Förvaltningens lokalbestånd som omfattar 41 hyresavtal (26 adresser) som omfattar cirka 52 241 kvm och en hyra om ca 111,6 mnkr. Detta inkluderar vuxenutbildningen, vilket enligt anvisningarna ”Anvisningar till lokalförsörjningsplan 2024” inte ska räknas som pedagogisk verksamhet.

Under planperioden bedöms den totala hyreskostnaden öka i takt med inflationen, då de flesta hyresavtal är indexreglerade.

Fullmäktiges beslut om att en större del av vuxenutbildningen ska bedrivas i egen regi samt utökad lokal närvaro kommer att påverka den framtida planeringen.

4.5.2 Nuläge 31 januari 2024

Antalet personer som har sin arbetsplats i förvaltningskontoret på Palmfelt center är 165 personer. Förutom staberna har verksamheter både från Jobbtorg Stockholm samt Vuxenutbildningen sina arbetsplatser vid förvaltningskontoret.

Nedan följer kommentarer till lokaler där förvaltningen i närtid planerar förändringar eller att lokaler av annan anledning inte fullt ut motsvarar förvaltningens behov.

Jobbtorg Vällingby, Pajalagatan 56 Vällingby, 674 kvm, avtalstid gäller t.o.m. 2024-12-31. Kan sägas upp 2024-06-30.

Årshyreskostnad 2023 exkl. moms 768 000 kr, (1 139 kr/kvm)

Fastighetsägaren har sagt upp hyresavtalet för villkorsändring med Arbetsförmedlingen. Förvaltningen är andrahandsgäst till Arbetsförmedlingen i denna lokal.

Ärendet har gått vidare till Hyresnämnden med anledning av att Arbetsförmedlingen inte godkänt de nya villkoren. Arbetsförmedlingen har också meddelat att de inte vill förlänga befintligt hyresavtal som är aktuell till och med 2024-12-31.

Arbetsförmedlingen kan tänka sig att fortsätta samlokaliseringen med arbetsmarknadsförvaltningen i Vällingby-Hässelby centrum, men med färre personal. Arbetsförmedlingens krav i så fall är att arbetsmarknadsförvaltningen har förstahandskontrakt. Serviceförvaltningens lokalplanering har fått i uppdrag att söka ny lokal.

Jobbtorg Skärholmen, Ekholmsvägen 34 Skärholmen, 1 460 kvm, avtalstid gäller t.o.m. 2026-11-30. Kan sägas upp senast 2026-02-28.

Årshyreskostnad 2023 exkl. moms 3 904 576 kr, (2 674 kr/kvm)

I årshyran ingår driftkostnader i form av fastighetsskatt, mark och trädgårdsskötsel, amortering av hyresgäst Anpassning (808 000 kr), värme, soptillägg: (1 278 066 kr/år).

Tillkommer kostnader för el, städning, m.m.

Lokalerna är i dagsläget överdimensionerade och en flytt till något mindre lokaler är möjlig. Det är dock cirka 2,5 år kvar på avtalstiden.

Insatser Unga, Gustavslundsvägen 145 Alvik, 774 kvm, avtalstid gäller t.o.m. 2023-12-31. Kan sägas upp senast 2023-03-31.

Årshyreskostnad 2023 exkl. moms 2 370 845 kr, (3 063 kr/kvm)

I årshyran ingår driftkostnader i form av fastighetsskatt, värme, kyla, el, soptillägg: (367 789 kr/år).

Tillkommer verksamhetskostnader i form av städning m.m.

Förvaltningen har förhandlat fram att hyreskontraktet förlängs med ett år i taget med hyresvärden Vasakronan. Detta för att förvaltningen vill skapa flexibilitet och inte binda sig för ytterligare en treårsperiod.

Transformator (flera av nämndens verksamheter) Trädskolevägen 17, 2 204 kvm, hyresavtalet löper med en löpande uppsägningstid på 1 år.

Årshyreskostnad 2023 exkl. moms kr, 6 111 648(2 773 kr/kvm)

I årshyran ingår driftkostnader i form av fastighetsskatt (268 000 kr/år). Tilläggsavtal hg-anpassning (larm, passersystem, IT m.m.) ca 1 311 571 kr/år. Tillkommer driftkostnader i form av el, städning.

Det förekommer stora mark- och byggnadsarbeten runt lokalen, vilket kraftfullt stör nämndens verksamheter. Trädskolevägen 17 och kringliggande kvarter är en del av stadsutvecklingsprojektet Slakthusområdet och dess tredje etapp. Stadens bolag är hyresvärd och en bra dialog förs.

Campus Åsö, Blekingegatan 55, 23 729 kvm. Avtalet kan tidigast sägas upp före ett årsskifte resp. halvårsskifte. Uppsägningstid 12 resp. 18 månader. Hyresvärd är SISAB

Årshyreskostnad 2023 exkl. moms 30 659 489 kr, 1 292 kr/kvm)

I årshyran ingår driftkostnader i form av fastighetsskatt, värme, el, sopor m.m.

Fastighetsägare är SISAB. Arbetsmarknadsförvaltningen genom Campus Åsö och Utbildningsförvaltningen genom Åsö grundskola och ESS gymnasiet bedriver verksamhet i byggnaden.

Arbetsmarknadsförvaltningen hyr totalt ca 23 729 kvm av fastighetsägaren SISAB, varav Campus Åsö innehar 17 362 kvm, vilket är den överlägset största lokalen som arbetsmarknadsförvaltningen har. Utbildningsförvaltningen hyr lokaler både direkt av SISAB och i andrahand av arbetsmarknadsförvaltningen.

Lokalerna som nyttjas av Campus Åsö, inkluderar komvux på grundläggande och gymnasial nivå samt yrkeshögskola och sfi. Lokalerna är generellt sett slitna och dialog förs med SISAB om upprustning. SISAB planerar att påbörja en renovering av fastigheterna vid halvårsskiftet 2026.

För att utöka nämndens verksamhet i egen regi så är förvaltningens bedömning att hela Campus Åsö kommer att behövas för vuxenutbildningen. Särskilt mot bakgrund av att den kommande renoveringen av fastigheterna innebär att lokalerna inte fullt ut kommer att kunna nyttjas under renoveringstiden. På sikt kan även Komvux Rosenlund inkluderas, vilket förenklar för elever som vill kombinera komvux som särskild utbildning med övrig komvux, något de har rätt till utifrån Förordning (2011:1108) om vuxenutbildning. Vidare finns fördelen att kunna ha en växande yrkeshögskola kvar i lokalerna. Stadens lokaler kan därmed nyttjas mer effektivt.

4.5.3 Planering av lokaler för år 2025-2032 (första planeringsperioden)

Förvaltningen har ett pågående projekt som startades under 2023 för att se var och på vilket sätt ska förvaltningen möta stockholmarna och nämndens målgrupper. Projektet kommer att vara klart under 2024. Resultatet av detta projekt kommer att vara styrande när nämnden planerar sin lokalförsörjning under de kommande åren.

Kommunfullmäktige har gett nämnden i uppdrag att utöka egen regis andel inom komvux samt öka den lokala närvaron. Uppdraget kommer med stor sannolikhet att öka förvaltningens behov av lokaler framöver.

Verksamheternas lokalbehov påverkas i stor utsträckning av omvärldsfaktorer såsom läget på arbetsmarknaden, konjunkturen, arbetslöshet, befolkning och migrationsströmmar. Vidare är kommunernas roll i utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken en avgörande faktor för vilken utveckling som sker inom verksamheterna.

Enligt befolkningsprognos från 2023 ("Statistik om Stockholm – Befolkningsprognos 2023", Sweco Society) kommer antalet 20-64-åringar att öka till år 2032. En fortsatt uppåtgående trend inom denna befolkningsgrupp efter år 2032 kan leda till ett ökat lokalbehov.

Behovet av att byta yrke bedöms fortsätta öka i framtiden på grund av arbetsmarknadens strukturomvandling och en ökad pensionsålder. Vissa yrken kommer att försvinna och andra tillkomma, detta kan medföra volymökningar inom yrkesutbildningarna samt enstaka kurser inför universitetsstudier.

Antalet ungdomar i gymnasieåldern, 16-19 år, prognostiseras öka kraftigt de kommande tio åren. En fortsatt ökning inom gruppen efter år 2032 kommer troligtvis att innebära ett ökat antal ungdomar som omfattas av KAA. Var dessa ungdomar kommer att befinna sig i staden och hur behovet av stöd kommer att se ut bland dem kan också komma att påverka lokalbehoven.

Vidare påverkas arbetslösheten och utvecklingen inom försörjningsstöd av både konjunktur och kompetensförsörjningsbehov på arbetsmarknaden. I takt med att arbetsmarknaden ställer allt högre krav på kompetens, kan allt fler framöver komma att hamna i långtidsarbetslöshet. Det innebär i sin tur att insatser från både Vuxenutbildning Stockholm och Jobbtorg Stockholm kan komma att behöva ges till fler inom både befintliga och nya målgrupper med ett ökat lokalbehov som följd.

Förvaltningen har en uppsägning på Rosenlundsgatan 60 med extern hyresvärd.

5 Övriga redovisningar

Medborgarinflytande

Förvaltningen ska fortsatt arbeta med fokusgrupper och tjänstedesign för att utforma verksamheter och stöd utifrån målgruppernas behov, ta reda på vad som har betydelse för de som verksamheterna riktar sig till och möjliggöra delaktighet och inflytande.

För att stärka deltagarinflytande och deltagarperspektivet ska en digital deltagarportal implementeras inom Jobbtorg Stockholm som ger ökade möjligheter till delaktighet i och påverkan på den egna planeringen för förvaltningens målgrupper.

Elever och aspiranter erbjuds möjligheten att delta i elev- och brukarråd genom exempelvis fokusgrupper och att medverka i årliga brukarundersökningar.

Förvaltningen bedriver ett omfattande uppsökande arbete i syfte att nå fler stockholmare och därigenom öka deltagandet i studier och arbetsmarknadsinsatser. Ökad tillit och förtroende för stadens verksamheter är en avgörande faktor i det arbetet. Genom att vara närvarande lokalt, sprida information till andra som är närvarande i lokalsamhället, exempelvis andra förvaltningar, Arbetsförmedlingen, näringslivet och representanter för det civila samhället, samt att bygga förtroendefulla relationer i allmänhet kan tilliten till staden som helhet växa.

Arbetsmarknadsförvaltningen fortsätter sitt fokus på inkludering av personer med funktionsnedsättning i arbete och studier enligt avsiktsförklaring för 2023-2027.

Arbetsmarknadsförvaltningen är möjliggörare för att alla stockholmares förmågor tas tillvara i utbildning och arbetsliv utifrån sina önskemål och drömmar. Målet är en inkluderande arbetsmarknad där alla kan bidra, känna sig behövda och mötas. Förvaltningen har tillsammans med funktionshindersrådet (FHR) tagit fram en struktur och plan för det fortsatta arbetet. Under året ska FHR involveras i förvaltningens arbete och ge stöd och råd till förvaltningens uppdrag och arbete enligt det reviderat Program för delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning 2024-2029.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Anna Alexandra Eira Elisabeth,Saldeen Jonsson	2024-04-12
Amanda,Broman	2024-04-12
Ulrika Maria Sun-Hwa,Svedberg	2024-04-12
Birgitta Karina,Uddén	2024-04-12
Jan Fredrik,Bister	2024-04-12
Kristian,Kindstedt-Stjärnström	2024-04-12
Pernilla,Unell	2024-04-12